

Jméno na pomníku – Václav Kozák.

Vypráví Jaroslav Kozák.

(Václav Kozák v roce 1935)

Jedno ze jmen, které je vytesáno na pomníku věnovanému obětem 2. světové války, který stojí před základní školou v Suchdole, je můj otec Václav Kozák, narozen roku 1910.

Byl synem horníka Josefa a matky Alžběty. Již v mládí se zajímal o dění v naší mladé první republice. V šestnácti letech se již zajímal o rozdílné pracovní a životní poměry lidí a proto se zúčastňoval prací v dělnickém hnutí. Byl funkcionářem Komsomolu a zakládajícím členem sportovního spolku Rudá hvězda Suchdol.

(Rudá hvězda Suchdol, 1926, Václav Kozák stojící druhý zprava)

(Václav Kozák a Gertruda Babulíková, svatební fotografie)

V roce 1931, tedy v době předválečné republiky, byl otec vězněn tři měsíce na Pankráci za projev na Květnovém táboru lidu v Libčicích u Kralup. Z Komsomolu přešel do KSČ, kde zastával různé funkce. Svoji ilegální činnost započal ihned v prvních měsících okupace, kde řídil ilegální skupinu v Suchdole.

Podruhé byl otec zatčen po atentátu na Heydricha na udání, kdy byl považován za Valčíka. Po zjištění totožnosti byl propuštěn. Do odboje proti fašismu se zapojil v roce 1939 a působil v něm do doby svého zatčení, to je 25. 2. 1944. V odboji měl na starosti obce: Roztoky, Žalov, Lysolaje, Suchdol. Jeho práce spočívala v roznášení letáků, opatrování ošacení, jídla, peněz a přechodného ubytování pro zběhlé vězně z transportů. Zúčastňoval se schůzek trojky. Jeden čas ve svém domě ukrýval pana Antonína Hotovce ml. a pana Benetku.

Za tuto činnost byl v době okupace propuštěn ze zaměstnání a proto přijal práci obchodního cestujícího.

Dne 25. 2. 1944 v ranních hodinách přijelo před dům mého otce auto SS s gestapem za účelem zatčení mého otce. Otec byl již v tuto dobu v zaměstnání, povolali proto četníka aby nás, jako děti hlídal. Tento četník byl sice Čech, ale udavač, díky kterému se někteří lidé dostali do vězení i koncentračního tábora.

V té době byl u nás doma otec matky, pan Babulík, který se snažil dát mému otci vše vědět, ale agilní četník nepustil nikoho z domu ven. Po zatčení mého otce probíhali u nás domovní prohlídky, pětkrát až šestkrát do měsíce po dobu šesti měsíců.

Otec byl vězněn v Pečkově paláci (vyslýchán), poté byl převezen do Pankrácké věznice a dále do Terezína. Z Terezína byl transportován do Norimberka, kde byl 22. 11. 1944 odsouzen k trestu smrti. Poprava nebyla vykonána z důvodu rychle se přibližující osvobozující americké armády.

Dne 25.4.1945 byl otec zařazen do pochodu smrti ze Straubingu do Dachau. Pochod smrti znamenal, že zbídačení, vyhladovělí lidé na pokraji smrti, museli bez jídla a pití (vodu pili z louží a jedli plodiny z okolních polí- přičemž byli mnohdy zastřeleni jakoby na útěku) jít několik desítek až stovek kilometrů, popoháněny zbraní v rukou německých vojáků s největší krutostí. Ten kdo nemohl jít pro únavu či nemoc dále, byl na místě zastřelen a jeho tělo bylo ponecháno osudu. Doprovod vězňů tvořili většinou mladí němečtí vojáci, kteří si dlouhou chvíli krátili tím, že v době nudy postříleli i několik vězňů.

Můj otec byl naposledy spatřen spoluvězni Otou Musilem, Antonínem Hotovcem st. ze Suchdola a Josefem Kejmarem z Lysolají dne 30. 4. 1945.

(inzerát o hledání neznámého V.Kozáka, Hlas osvobozených, 20.12.1946)

Přes veškerou snahu v pátrání Mezinárodním červeným křížem a českými tiskovinami se nám nepodařilo najít otce ani jeho ostatky. Po neúspěšném pátrání byl můj otec k 30. 4. 1945 prohlášen za mrtvého.

Pan Václav Kozák byl jedním z mnoha lidí bojujících v ilegálním hnutí proti fašismu a neváhal položit svůj vlastní život za osvobození republiky, lepší budoucnost a svobodu pro příští generace.

A na závěr mé krátké zamyšlení:

Dnes mě přímo uráží počínání některých našich politiků, kteří například vyznamenávají utečené vrahy, kteří se neštítí vraždit naše občany, jen aby se dostali ke zbraním a mohli se tak prostřílet na Západ. Podle mě vrah zůstane navždy vrahem.

Dnes se zapomíná, jak se žilo obyčejným lidem za první republiky, jak to bylo s prací, výdělky a kolik hodin se muselo odpracovat, aby se rodina užívala. Nebo kdo byl první zatýkán při obsazení republiky Hitlerem – komunisté a Židé. Jak kruté byly výslechy gestapem, např. v Pečkově paláci, který si můžeme i dnes prohlédnout (katakomby). Zároveň je mi jasné, že majetek se neměl znárodnovat, ale mělo vše zůstat jak bylo řečeno v Košickém vládním programu z roku 1946. Poválečná léta byla zlá, nebylo co jíst, republika byla rozbitá a s jídlem se šmelilo. Ale pravdou je, že veškerý majetek zůstal v republice. V dnešní době po sametové revoluci a privatizaci je spousta majetku rozkradená a zašantročená. Dnes se s nadsázkou říká, že co se nepovedlo Hitlerovi, povedlo se naší vládní garnituře.

Další etapa našeho života nám ukládá, nezapomínat na naše občany, kteří se za fašistické okupace ukázali jako opravdoví hrdinové a za lepší budoucnost neváhali obětovat to nejcennější co člověk má, svůj život. Musíme to neustále připomínat mladší generaci, aby se tato zvěrstva nemohla už nikdy opakovat.